

چندخط پراکنده درباره آن، شمایل کلاسیک خبرنگاری

صدای سوختن کاغذ می آید

زنده‌یادحسین پورحسین، روزنامه‌نگار وسینماگر

برای تبدیل شدن به آدمی ماندگار در هر حرفه‌ای اول باید به یک شخصیت بدل شد، شخصیتی با ویژگی‌ها و جزئیاتی به‌یادماندنی، آدمی با قدی متوسط، کنتی نسبتاً گشاد که چپ‌هایش پراست‌از کاغذویک‌دسته برگه‌کاهی در دستش. مرد دارد روی پشت‌بام روزنامه‌ای قصه‌ای از ساخت یک فیلم می‌گوید، یا ماجرابی را از گفت‌وگویی چالشی تعریف می‌کند، یا پشت پرده انتخاب یک بازیگر را می‌گوید، یا از زمین‌افتاده‌در گوشه‌ای از شهر می‌گوید که قرار بوده است

سینما شود. اگر کمی بیشتر دقت کنیم یک لبوان چای دارد آن گوشه بخار می‌کند و مرد در جیبش دنبال چیزی می‌گردد. پیدا می‌کند و بعد برای لحظاتی صورتش روشن می‌شود و اگر خوب گوش کنی، صدای

سوختن کاغذ می‌آید و بعد صدای حسین پورحسین می‌آید و دود را با هیجان بیرون می‌دهد و دوباره شروع می‌کند با هیجان خاصی صحبت کردن و خاطره‌گفتن. این شمایل یک خبرنگار کلاسیک است که‌از فرازونشیب عبور کرده، شهرهای مختلفی را چرخیده و حالا که موهایش سفید شده است می‌داند که می‌شود با کلمه و با خبر کارهای بزرگی کرد. می‌شود با سماجتی که خصلتی نیکو برای یک خبرنگار است، مسئولانی را که بیشتر وعده می‌دهند، گوشه‌ای گیر انداخت و کاری کرده که یک جشنواره فیلم را که برای پایتخت‌نشینان بوده است به سینماهای مشهد کشاند. می‌شود با خبرنگاران جوان کار کرد و به آن‌ها دقت کردن در امور جزئی را آموخت.

بالاخره همه‌آدم‌ها روزی می‌میرند و مرگ خبری نیست که بتوان از آن گذشت یا نادیده‌اش گرفت، شاید دلیل مرگ حسین پورحسین مشکل قلبی بوده است اما من

می‌گویم نقشش تمام‌شده‌بود. او گذاشت تقویم‌برسد به آخر آبان، گذاشت جوهر خودکار به تیش برسد، گذاشت کاغذهای کاهی خبر تمام شوند، گذاشت بسته سیگار به آخرین نخش برسد، گذاشت صد سال تاریخ سینما را بکشاند در چند کتاب و گذاشت جشنواره فیلم فجر مشهدآن قدر ریشه‌بدواند که دیگر نشود برگزارش نکرد. بعد خودش گفت کات و چشم‌هایش را بست. حسین پورحسین در نمای لانگ‌شات رسانه‌و سینمای مشهد همیشه در نقطه‌ای ایستاده بود که بعد از نبودنش انگار چیز مهمی از صحنه کم شده است. انگار چند صفحه‌از فیلم‌نامه‌کم‌شده‌است، انگار بازیگران دیالوگ‌هایشان را فراموش کرده‌اند. اگر من دستم به یکی از مدیران این سینماهای رنگارنگ این شهر برسد، می‌گویم به جای اینکه پشت‌سر سلبریتی‌ها ب‌دوید، برای کنتراست این لانگ‌شات یک کلوزآپ از حسین پورحسین روی دیوار سینماپتان بچسبانید، پرتره‌مردی که کلمه و خبر و فیلم را درست می‌فهمید.

گفت‌وگو با خبرنگاران هنری مشهد درباره تأثیر رسانه‌های مجازی و مکتوب در رونق هنر

جریان‌های هنری بدون حضور رسانه‌ها هیجانی ندارند

چون دیگر سرویس‌ها شرایط بهتری دارند. به نظر او در سال‌ها اخیر خبرنگاران حوزه فرهنگی و سیاست بسیار ضعیف شده‌اند که این اتفاق هم به مدیریت کلان رسانه‌ها برمی‌گردد.

● تقابل فضای مجازی با مطبوعات تعدد رسانه‌ها در کنار رشد فضای مجازی بی شک کار را برای فعالیت مؤثر مطبوعات و خبرگزاری‌ها دشوار کرده است. حبیب قالی‌ن که سال‌ها به‌عنوان خبرنگار هنری در شهر مشهد فعالیت داشته است، در این‌باره می‌گوید: در حدود دو دهه

قبل که هنوز فضای مجازی رونق نگرفته بود، پرداختن به موضوعات مختلف درباره جریان‌های هنری شهر تنها توسط روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها صورت می‌گرفت و در واقع مسئولان نیز کمبودها و آنچه را دغدغه‌قشر هنرمند بود از طریق محتوایی که خبرنگاران تولید می‌کردند متوجه می‌شدند.

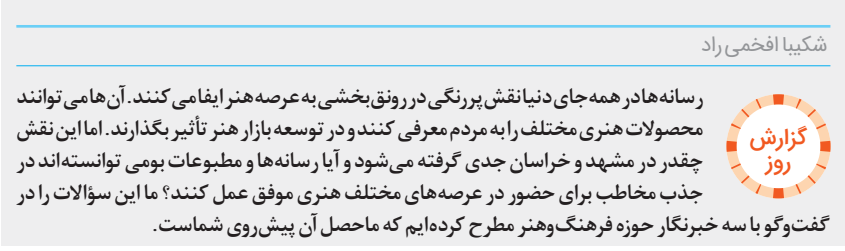
به باور او رسانه‌ها در گذشته بازوی اجرایی بسیار خوبی برای مسئولان بوده و باعث شده‌اند اتفاقات هنری شکل و شمایل بهتری به خود بگیرند، اما با ورود فضای مجازی و افزایش کانال‌ها و صفحات شخصی، مرجعیت رسانه‌های مکتوب و خبرگزاری‌ها و همچنین تأثیرگذاری آن‌ها بسیار کمتر شده است.

قالی‌یادآور می‌شود: در گذشته شاید حتی نقد یک روزنامه یا یادداشت یک روزنامه‌نگار درباره اتفاقی هنری، توجه مسئولان و هنرمندان را جلب می‌کرد ولی الان به‌دلیل تنوع قلم‌ها و رسانه‌ها به نظر می‌رسد آن تأثیرگذاری وجود ندارد.

این خبرنگار با اشاره به جریان‌سازی رسانه‌ها در گذشته بیان می‌کند: در یک دوره برگزاری جشنواره فیلم فجر در مشهد مطالبه‌اهالی رسانه‌شهرمان بود. در آن زمان پنج‌باشش روزنامه و خبرگزاری اصلی درباره این موضوع صاحب‌گرفتند و حتی وزیر را مورد سؤال قرار دادند تا در نهایت جشنواره هم‌زمان با تهران در مشهد برگزار شد، یعنی همان چند رسانه تأثیرگذار بودند.

او ادامه می‌دهد: الان مجموعه‌های ستادی و روابط عمومی دولتی اخبارشان را برای همه رسانه‌های رسمی و غیررسمی ارسال می‌کنند، اتفاقی که مرجعیت را از رسانه‌های رسمی گرفته است. من فکر می‌کنم برای برگشت به دوران تأثیرگذاری رسانه‌ها باید شیوه روابط عمومی‌ها برای رسانه‌ای کردن محتوایشان تغییر کند و همچنین آن‌ها نباید از نقدهایی که در رسانه‌ها منتشر می‌شود بترسند.

قالی‌ی درباره تعدد کم‌خبرنگاران تخصصی هنر در مشهد نیز خاطرنشان می‌کند: در سال‌های گذشته خبرنگاران می‌توانستند در حوزه تخصصی خودشان قلم بزنند، ولی الان به‌دلیل دغدغه‌های مالی و شرایط جذب نیرو در رسانه‌ها، مدیران تعیین می‌کنند که به‌عنوان مثال خبرنگار امروز در حوزه تئاتر و سینما بنویسد. فردا به مسائل شهر بپردازد و پس فردا به دنبال سوژه اجتماعی برود، اتفاقی که اهالی رسانه را به یک منتشرکننده خبر به‌جای یک متخصص تبدیل کرده است. درواقع الان خبرنگاران ما اقیانوسی هستند که هیچ عمقی ندارند. این روزنامه‌نگار که یکی از دلایل کاهش تأثیرگذاری رسانه‌های امروز را نبود همین نیروهای متخصص می‌داند. یادآور می‌شود: خبرنگاران تخصصی که در حوزه خودشان قلم می‌زنند و به همه جوانب آن اشراف دارند، می‌توانند میان رسانه خود با رسانه‌های دیگر فاصله ایجاد کنند.

رسانه‌ها در همه‌جای دنیا نقش پررنگی در رونق بخشی به عرصه هنر ایفا می‌کنند. آن‌ها می‌توانند محصولات هنری مختلف را به مردم معرفی کنند و در توسعه بازار هنر تأثیر بگذارند. اما این نقش چقدر در مشهد و خراسان جدی گرفته می‌شود و آیا رسانه‌ها و مطبوعات بومی توانسته‌اند در جذب مخاطب برای حضور در عرصه‌های مختلف هنری موفق عمل کنند؟ ما این سوالات را در گفت‌وگو با سه خبرنگار حوزه فرهنگ و هنر مطرح کرده‌ایم که ماحصل آن پیش‌روی شماس‌ت.

او ادامه می‌دهد: در دوران پیش از کرونا شاید هر شب ساعت ۱۰ تا ۱۲ در مشهد تئاتر روی صحنه می‌رفت که به نظر من بخش مهمی از این اتفاقی به فعالیت رسانه‌ها و ارتباط خوب اهالی تئاتر مشهد با آن‌ها مربوط می‌شد. همچنین یکی از علت‌های رشد فعالیت تئاترخانه‌ها و برگزاری جشنواره‌های هنری در سال‌های اخیر این است که رسانه‌ها هنر را برای جامعه درک‌پذیر کرده‌اند. درواقع رسانه‌ها توانسته‌اند ذائقه‌سازی مثبتی در این زمینه انجام دهند. این خبرنگار با اشاره به رونق فضای مجازی و تغییر کارکرد رسانه‌ها در سال‌های اخیر بیان می‌کند: روزنامه‌ای که در گذشته به‌عنوان کاغذ اخبار شناخته می‌شد، الان باید به کاغذ تحلیل تغییر پیدا کند. آن‌ها اگر بخواهند بر همان روال انتشار اخبار پیش بروند، رفته‌رفته کم‌رنگ‌و‌از‌متن به‌حاشیه‌رانده می‌شوند ولی اگر به سمت تحلیلی شدن پیش بروند، اثر بخش‌تر خواهند بود. او که باور دارد فضای مجازی به رونق هنر در جامعه کمک کرده است، درباره کم‌رنگ شدن نقش روزنامه‌ها و خبرگزاری‌ها در پوشش اخبار مرتبط با هنر می‌گوید: رسانه‌های ما نتوانستند نقش خودشان را در

● تأثیرگذاری در سطح بومی

بی شک رسانه‌های محلی کارشان دشوارتر از رسانه‌های ملی است و برای نفوذ و تأثیرگذاری مؤثر در سطح وسیع باید بسیار تلاش کنند، درواقع در بیشتر مواقع تأثیرگذاری آن‌ها در سطح منطقه خودشان است. احسان رحیم‌زاده، منتقد و خبرنگار، با تأکید بر تأثیر انکارناپذیر رسانه‌ها در رونق بخشی به رویدادها و جریان‌های هنری بیان می‌کند: مطبوعات همچون تماشاگران یک‌بازی فوتیال هستند که تیم موردعلاقه‌شان را تشویق می‌کنند و بازی بدون آن‌ها بسیار کسل‌کننده است. جریان‌های هنری هم بدون حضور رسانه‌ها و مطبوعات خسته‌کننده هستند و رونقشان از بین می‌رود.

او که باور دارد بیشتر هنرنویسی‌ها درباره سینما و سریال هاست یادآور می‌شود: خبرهای مرتبط با نگارخانه‌ها و هنرهای تجسمی مخاطب چندانی ندارند و تئاتر هم آن چنان میان عامه مردم گسترده نیست. درواقع بیشترین مخاطبان هنر، علاقه‌مند به حوزه سینما هستند، اما از آنجایی که در مشهد صنعت سینما وجود ندارد، رسانه‌های محلی به خبرهای دست‌اول دسترسی پیدا نمی‌کنند، از این‌رو در حوزه خبر و گزارش چندان فعال نیستند و بیشتر تحلیل می‌کنند که آن‌هم براساس داده‌هایی است که در رسانه‌های ملی منتشر می‌شود. رحیم‌زاده با تأکید بر اهمیت در اختیار داشتن سوژه خوب خاطر نشان می‌کند: وقتی سوژه خوبی وجود نداشته باشد، بهترین روزنامه‌نگار دنیا هم نمی‌تواند گزارش مؤثری بنویسد، از این‌رو باید در ابتدا جریان هنری در مشهد شکل بگیرد، سپس روزنامه‌نگار آن جریان را تقویت کند، ولی وقتی جریان هنری وجود ندارد، نمی‌توانیم از روزنامه‌نگاران انتظار معجزه داشته باشیم. این خبرنگار تئاتر مشهد را یک استثنا می‌داند و می‌گوید: بهترین حوزه‌ای که خبرنگاران هنر در مشهد می‌توانند به آن بپردازند تئاتر است، چون در مشهد تئاتر تولید می‌شود و تماشاگر هم برای آثار وجود دارد. علاوه بر این خبرنگاران می‌توانند ارتباط مستقیم و بدون واسطه با اهالی تئاتر داشته باشند. البته در نهایت باید بدانیم حوزه نفوذ تاتر ملی نیست و در سطح منطقه محدود می‌شود. به نظر او مطبوعات مشهد در سال‌های گذشته توانسته‌اند در حوزه تئاتر در سطح بومی جریان ساز باشند. رحیم‌زاده تأکید می‌کند: تئاتر مشهد بخشی از رونق یافتنش را مدیون فعالیت مطبوعات است. درواقع رسانه‌ها در پیدایش دوباره تئاتر و همچنین استمرارش، با پوشش اخبار و نوشتن گزارش‌های مختلف نقش مؤثری داشتند. او یادآور می‌شود: به نظر من حوزه اجتماعی و حوادث بهترین سرویسی است که یک روزنامه‌نگار محلی می‌تواند در آن کار کند، چون سوژه‌های نابی در حوزه اجتماعی وجود دارد که در تهران نیست، حتی در این بخش خبرنگار می‌تواند گزارشی بنویسد که نه تنها در سطح ملی، بلکه در سطح بین‌المللی هم دیده شود.

● درک‌پذیر کردن هنر برای جامعه

خبرنگاران و نویسندگان فعال در حوزه هنر، آثار و هر آنچه را مرتبط با این بخش است برای جامعه درک‌پذیر می‌کنند. مهدی نعمینان، خبرنگار حوزه فرهنگ و هنر، با بیان این گزاره تأکید می‌کند که تأثیر رسانه‌ها بر رشد و ارتقای جریان هنری در سال‌های گذشته کاملاً مثبت و سازنده بوده است.

«هنر» و «رسانه»، دو واژه جذاب‌اند که هر یک کارکرد وسیعی در جامعه دارند. «هنر» خود کارکرد و کاربرد رسانه‌ای دارد. به‌نوعی هر اثری در هر زمینه هنری وقتی خلق می‌شود، رسانه‌ای به‌شمار می‌آید که سعی در انتقال اندیشه‌ای به جامعه دارد و «رسانه» هم علاوه بر کارکرد اطلاع‌رسانی‌اش، به معرفی و تبیین اتفاقات جامعه می‌پردازد. اما وقتی دو عرصه «هنر» و «رسانه» در کنار هم قرار می‌گیرند، منجر به شکل‌گیری یک جریان گسترده می‌شوند که دیگر نه «هنر» است و نه «رسانه». آمیخته با هردو است اما با کارکردهای بسیار متفاوت و در عین حال بی‌انتها. «هنر» در «رسانه» به‌عنوان جریان‌ی تأثیرگذار در پی چند هدف کوتاه‌مدت و بلندمدت است. رسانه جدا از نوع مکتوب و مجازی‌اش، دارای چهارراه و مسیر کارساز در عرصه هنر است. یکی از این راه‌ها، اطلاع‌رسانی است که بیشتر از اینکه هنر باشد، حرفه خبرنگاری است و هدفش سوق دادن مردم و علاقه‌مندان به فعالیت‌های هنری شهر. این تولیدات خبری، تاریخ مصرف دارند و

یادداشت

ایستگاه خبر

هزینه «عشق کوفی» ۴۵میلیارد تومان شد

کارگردان «عشق کوفی»، درباره نسخه سینمایی سریال «عشق کوفی»، که قرار بود با عنوان «ناله» در جشنواره فیلم فجر سال گذشته اکران شود و نیز درباره شائبه نپذیرفتن آن به دلیل کیفیت پایین، توضیح داد: ما ابتدا یک نسخه کوتاه که سکانس‌های اصلی قصه را (از جمله جنگ‌ها، واقعه کربلا و صحنه‌های مهم) نداشت به جشنواره فرستادیم تا ثبت نام کرده باشیم، اما تا ۲۵همن در حال تصویربرداری بودیم و عملاً کار در موعد مقرر به جشنواره نمی‌رسید. اکنون هم با پخش سریال فکر نمی‌کنم اکران نسخه سینمایی کارکردی داشته باشد. ممکن است اکران محدودی داشته باشد یا به پلنفرم‌ها فروخته شود. آخوندپور در ادامه درباره اینکه آیا بابت مقایسه سریال‌ش با «مختارنامه» که امسال برای اولین بار از تلویزیون پخش نشد، نگرانی دارد یا خیر، گفت: سریال ما حتی با آثار تاریخی مشابه هم قابل مقایسه نیست چه برسد با «مختارنامه» که اثر ویژه و فاخری از داوود میرباقری است. این قیاس از وجوه مختلفی مع الفارق است، از فرایند تولید گرفته تا بودجه و زمان فیلم برداری و دیگر موارد. همین الان پروژه‌های دیگر مثل «موسی^(ع)» یا «سلمان فارسی»، که در حال ساخت است، در حدود چند صد برابر بودجه سریال ما را در اختیار دارند. این کارگردان مشهدی درباره زمان ساخت «عشق کوفی» بیان کرد: این سریال دو ماه پیش تولید، هفت ماه فیلم‌برداری حدود سه ماه هم تدوین داشت. می‌توان گفت این سریال با کارهای معمولی تلویزیونی از لحاظ بودجه چندان تفاوتی نداشت. هزینه کل این سریال ۴۵میلیارد تومان شد.

چارسوق هنر

اکران «نارگیل ۲» و «ستون ۱۴» از ۱۸مرداد

شانزدهمین جلسه شورای صنفی نمایش در روز گذشته در سازمان سینمایی تشکیل شد. بعد از بررسی درخواست‌ها و موارد مطرح شده قرارداد سرگروهی دو فیلم سینمایی «نارگیل ۲» به کارگردانی سید داوود اطمینی با پخش فیلمیران و فیلم سینمایی «ستون ۱۴» به کارگردانی امیرحسین همتی با پخش نیمروز فیلم ثبت شد. اکران هر دو فیلم از چهارشنبه، ۱۸مرداد، در سینماهای سراسر کشور آغاز خواهد شد.

پخش فیلم «آبادان یازده ۶۰»، از شبکه نمایش

فیلم سینمایی «آبادان» یازده ۶۰، به کارگردانی مهرداد خوشبخت‌امشب، ۱۷مرداد، ساعت ۲۳ روی آنتن شبکه نمایش می‌رود و چهارشنبه، ۱۸مرداد، ساعت‌های ۴:۳۰ و ۹:۳۰ با پخش خواهد شد. علیرضا کمالی، حسن معجونی، ویدا جوان، شبنم گورزی، حمیدرضا محمدی و نادر سلیمانی در «آبادان» یازده ۶۰ ایفای نقش می‌کنند. این فیلم سینمایی که محصول سازمان هنری رسانه‌ای اوج است، روایتی متفاوت از غیرت مردم آبادان در شکست حصر این شهر در ابتدای جنگ با عراق است.

«میان صخره‌ها»، روی پرده سینماها

فیلم سینمایی «میان صخره‌ها»، به نویسندگی و کارگردانی مختار عبداللّٰهی و تهیه‌کنندگی محمد احمدی، از آثار سینمای کودک و نوجوان، از روز چهارشنبه، ۱۸مرداد، در سینماهای سراسر کشور اکران خواهد شد. در خلاصه داستان این فیلم آمده است: «ابراهیم و ایلما خواهر و برادری چوپان هستند که در نبود پدر و مادر خود، گوسفندان را برای چرا به دشت می‌برند ولی در این میان مشکلاتی رخ می‌دهد که باید با آن‌ها مواجه شوند»، این اثر در آخرین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کودک و نوجوان اصفهان موفق به کسب جایزه ویژه داوران و پروانه زرین بهترین بازیگر کودک شد.

«شبکه مخفی زنان» بازگشت

سریال «شبکه مخفی زنان» افشین هاشمی بعد از وقفه‌ای طولانی مدت در پخش قسمت‌های جدید خود، از ۲۰مردادماه در شبکه نمایش خانگی پخش‌شود را از سر می‌گیرد. در خلاصه داستان این سریال آمده که وزارت فرهنگ و هنر در سال ۱۳۸۱ تصمیم به تشکیل کانون بانوان گرفته است تا با تشکل‌های مشابه رقابت و سپس آن‌ها را حذف کند.